

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7206/2022
28.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужених Републике Србије, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу и Града Прокупља, чији је заступник Градско правобранилаштво, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3226/2021 од 18.02.2022. године, у седници већа одржаној 28.09.2023. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3226/2021 од 18.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 1254/19 од 12.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено право својине тужиоца по основу одржаја на стану број ... у стамбеној згради, корисне нето површине 54,24м² уписане на кат. парцели ... К.О. ..., која се састоји од две спаваће собе, дневне собе, трпезарије, кухиње, оставе, ходника, дегажмана, купатила и две терасе, што су тужени Република Србија и Град Прокупље дужни да признају и дозволе тужиоцу да се као власник предметне непокретности упише у РГЗ СКН у Прокупљу, у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 50.300,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3226/2021 од 18.02.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Прокупљу П 1254/19 од 12.05.2021. године тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да има право својине по основу одржаја на стану број ... у стамбеној згради корисне нето површине 54,24м² уписане на кат. парцели ... К.О. ..., која се састоји од две спаваће собе, дневне собе, трпезарије, кухиње, оставе, ходника, деганжмана, купатила и две терасе, што су тужени Република Србија и Град Прокупље дужни да признају и дозволе тужиоцу да се као власник предметне непокретности упише у РГЗ СКН у Прокупљу и да му накнаде трошкове парничног поступка као неоснован, а тужилац је обавезанда туженој Републици Србији накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се тужилац позива, не представља разлог за изјављивање ревизије, сагласно одредби члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, деда тужиоца ББ закључио је 1966. године уговор о коришћењу стана који је предмет спора са Стамбеним предузећем „Дом“ из Сремске Митровице, као пензионер Ово предузеће је касније престало да постоји и нема података да ли има правних следбеника. У јавним књигама као власник непокретности уписана је тужена Република Србија, а као корисник уписан је Град Прокупље. Тужилац живи у овом стану непрекидно од 1976. године до данас, прво са дедом ББ до његове смрти 1982. године, а потом са бабом ВВ која је преминула 1992. године и мајком ГГ, преминулом 2004. године. Након смрти ББ није закључен нови уговор о коришћењу стана, као ни уговор о откупу.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев са образложењем да је тужилац у савесној и несметаној државини стана која траје више деценија, да се савесност државине претпоставља, те да је терет доказивања несавесности тужиоца на туженима. Рок за одржај рачунао је од 04.07.1996. године, када су ступиле на снагу измене Закона о основама својинскоправних односа којима је омогућено стицање својине одржајем на непокретностима у друштвеној својини, те како су од тог датума протекли рокови из члана 28. став 2. и 4. Закона о основама својинскоправних односа, то су испуњени услови за стицање права својине на основу одржаја.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, са образложењем да тужилац није савесни држалац стана, јер су након смрти пок. ББ његови правни следбеници били дужни да се без одлагања обратe надлежном органу ради закључења новог уговора о коришћењу стана или да закључе уговор о закупу стана, а како је од стране ових лица изостала било каква радња усмерена ка регулисању статуса, сходно тада важећим прописима, не постоји ни један правни основ за државину стана ни једног од правних следбеника пок. ББ, па тако ни тужиоца. Државина ниједног од наведених лица није имала квалитет савесности, па се на конкретан случај не могу применити одредбе члана 28. став 2. и 4. Закона о основама својинскоправних односа о стицању права својине одржајем, на којима је првостепени суд засновао своју одлуку.

По налажењу Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право.

Одредбом члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законити држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком десет година.

Савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеклом 20 година. Државина је законита ако се заснива на пуноважном правном послу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења, јер је тако прописано одредбом члана 77. став 1. истог закона. На основу одредбе члана 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Савесност државине се претпоставља (став 3).

По оцени Врховног суда нису испуњени услови прописани цитираним законским одредбама за стицање права својине на спорном стану у корист тужиоца по основу одржаја. Наиме, тужилац у спорном стану живи од 1976. године, прво са дедом, носиоцем права коришћења сходно тада важећим прописима, а после смрти деде са бабом и мајком без регулисаног статуса. Чињеница што тужилац користи стан за становање дуги низ година није од значаја за његов захтев за утврђење права својине по основу одржаја. Тужилац јесте у државини стана, али ова државина не испуњава услове који су потребни за стицање права својине. Тужилац је знао да стан у коме живи није његов, што је битно за постојање савесности као неопходног услова из члана 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа за стицање права својине одржајем. Како тужилац и његови правни претходници нису предузели ниједну радњу усмерену за регулисање статуса у односу на стан који је предмет спора, то државина ни једног од наведених лица није имала квалитет савесности како је то правилно закључио другостепени суд.

Неосновани су наводи у ревизији да је тужилац у мирној и савесној државини дуже од 20 година, да стан који је предмет спора није у евиденцији јединице локалне самоуправе – Града Прокупља, ни министарства надлежног за послове становања, а стамбено предузеће „Дом“ из Сремске Митровице нема правног следбеника, па тужилац, ни његови правни следбеници нису имали са ким да закључе уговор о закупу. Тужилац је ради регулисања свог статуса могао да се обрати туженима, против којих је и поднео тужбу у овој парници, па пошто није, његова државине се не може сматрати савесном.

Са изнетих разлога сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић